Беш йилликни муддатидан илгари бажарайлик!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 51 (5144).
13 МАРТ ЧОРШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

САНОАТЧИЛАРИМИЗ ЗАФАРИ

Пойтахт области саноат корхоналарининг ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари тўққизинчи беш йиллик белгиловчи йилининг икки ойи давомида КПСС Марказий Комитетининг партияга, халққа қарата Мурожаатидан руҳланиб ҳамда 1974 йилги план топшириқларини муддатидан барвақт бажариш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб ишлаб, январь-февраль ойларида маҳсулот реализация қилиш давлат планини 102,3 процент бажардилар.

Областдаги ҳамма шаҳар ва районлар икки ойлик маҳсулот реализация қилиш бўйича белгиланган планларни адо этдилар.

Пландан ташқари 14,2 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми шу вақт ичида ўтган йилнинг икки ойидагига нисбатан 8,2 процент ўсди. Маҳсулот ишлаб чиқариш плани энг муҳим буюм турлари бўйича натура кўринишида ҳам бажарилди ва ошириб бажарилди.

Январь-февраль ойларида планга қўшимча равишда 19 минг тонна кўмир, 9000 киловатт қувватли трансформатор, 120 трактор, 210 трактор прицепи, 2000 тонна цемент, 5,4 минг кубометр йиғма темир-бетон конструкция ва деталлари, 878 тонна пахта толаси ишлаб чиқарилди. Шунингдек, халқ истеъмол товарларининг кўпгина турларини чиқариш планлари адо этилди. Жумладан, 69,7 минг дона устки ва ички трикотаж, 26,4 минг жуфт чарм пойафзал, 773 тонна ёғи олинмаган сут маҳсулотлари ва ҳоказолар планга қўшимча равишда тайёрланди.

Шу йилнинг икки ойи мобайнида кўпгина энг муҳим буюм турларини натура кўринишида ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бирмунча ортди.

Жумладан, трансформаторлар ишлаб чиқариш—30,1 процент, компрессорлар — 19,3, тракторлар — 25,7, трактор культиваторлари — 47,9, кўприк кранлари — 11,6 линолеум —13,4, мебель — 10,5, каноп толаси —19,7, чарм пойафзал — 11,3 процент ўсди.

Пўлат, прокат, кўмир, минерал ўғитлар, тракторлар, цемент, чарм пойафзал, консервалар ишлаб чиқариш бўйича олинган икки ойлик социалистик мажбуриятлар ҳам ошириб бажарилди.

Область саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган план 101,2 процент қилиб адо этилди.

КЎКЛАМ ЧОРЛАЙДИ

Дала ва адрларда, боғ ва тоғ бағрларида баҳор шабадаси эсмоқда. Дарахтлар куртак ота бошлади. Бутун қиш бўйи қор тагида ётган майса ва кўкатлар қанот отиб, табиат гўзаллигига чирой бахш этмоқда. Теплица ва парникларда ўстирилган кўчатлар гуркираб ўсиб, деҳқон меҳнатини кўз-кўз қилмоқда. Кўклам даракчилари киши қалбига қувонч, севинч бахш этиб, меҳнат аҳлини боғ-роғларга, поёнсиз далаларга чорламоқда.

Беш йилликнинг белгиловчи йили баҳори бошланди. Ҳар бир деҳқон, механизатор ва мутахассис, пахтакор, ғаллакор ва чорвадор, сабзавоткор ва соҳибкор бу йилги ишлар, марра ва мақсадлар яна ҳам улкан ва салмоқдор эканлигини яхши тушунган ҳолда, енг шимариб навбатдаги зарбдор ишларга киришиб кетди. Машина ва механизмлар тайёр. Кадрлар шайланган. Улар бу йилги топшириқларни ҳам ўтган йиллар сингари муваффақиятли бажариш учун малака ва маҳоратларини ошириб олдилар, курслар ва мактабларда фан ва билим ҳамда илғор тажрибалар вужудга келтирган янгиликлар билан танишдилар.

Республикамиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўтган йилни ҳамма соҳаларда ажойиб муваффақиятлар билан якунладилар. Беш йилликнинг зарбдор йилида пахта, дон, сабзавот, пилла, турли хил чорвачилик маҳсулотлари кўпроқ етиштирилди, ҳосилдорлик ошди, колхоз ва совхозларнинг экономикаси мустаҳкамланди, янги ерлар ўзлаштирилиб, ишга туширилди. Булар ҳаммаси партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлиги, қишлоқ меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати, партия ташкилотлари олиб борган катта ижодий, ташкилотчилик ишларининг ёрқин самарасидир.

Йилимизга якун ясар эканмиз, бу йилги план, мажбурият ва марралар яна ҳам юксак эканлигини тўла ҳис этамиз. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг, шунингдек, областимиз қишлоқ хўжалиги илғорларининг бўлиб ўтган қурултойлари 1974 йилдаги вазифаларимизни белгилаб берди. Пойтахт областининг меҳнаткашлари бу йил давлатга 420 минг тонна пахта, 215 минг тонна дон, шу жумладан 47,5 минг тонна шоли, 73 минг тонна маккажўхори дони, 293 минг тонна сабзавот, 81 минг тонна картошка, 67,5 минг тонна мева, 70 минг тонна узум, 30,7 минг тонна гўшт, 119,3 минг тонна сут ва 176,3 миллион дона тухум етиштириб беришлари керак. Кўриниб турибдики, беш йилликнинг белгиловчи йилида олдимизда турган вазифалар янада улкандир. Бу план ва режалар пухта ўйлаб чиқилган, муваффақият билан амалга ошириш мумкин бўлган реал вазифалардир.

Областимизнинг барча колхоз ва совхозларида йил якунлари ва бу йилги вазифаларга бағишланган йиғилишлар, кенгашлар бўлиб ўтди. Ҳар бир хўжалик, район КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарори ва Л. И. Брежневнинг нутқида баён этилган қонун ва қоидалар асосида чора ва тадбирларни белгилаб олди. Эндиликда ҳамма гап ана шу вазифаларни йилнинг бошидаёқ муваффақиятли бажаришда қолган. Илғор хўжаликлар кўклам дала ишларини бошлаб юбордилар. Ариқ ва зовурлар қазилмоқда, ерларга маҳаллий ва минерал ўғитлар чиқарилмоқда. Сабзавотчилар теплица ва парникларда етиштирилган кўчатларни плёнкалар тагига кўчириб ўтқазмоқда. Чорвадорлар қўзилатиш кампаниясини ўз вақтида ўтказиш тадбирларини кўрмоқдалар. Баҳорги дон экишни қисқа муддатларда ўтказиш учун барча имкониятлар, шарт-шароитлар ҳисобга олинмоқда. Пиллакор, лубкор, боғбон ва миришкор ҳам ишга киришиб кетди.

Ўтган йилнинг якунлари шу нарсани кўрсатиб турибдики, қишлоқ хўжалигида, ҳар бир колхоз ва совхозда мавжуд имкониятлар ва резервлардан ҳали ҳам етарли фойдаланаётганимиз йўқ. Илғор хўжаликлар билан бир қаторда, пахтадан, сабзавот, шоли, чорвачилик ҳамда боғдорчилик ва полизчиликдан кам ҳосил олаётган колхоз ва совхозлар ҳам бор. Бу хўжаликларда деҳқончилик маданияти, қишлоқ хўжалиги ишларини комплекс механизациялаш даражаси кўнгилдагидек эмас. Уларда ҳосилдорлик ошиш ўрнига, маълум даражада камайиб, маҳсулотнинг таннархи кўтарилиб бормоқда Янгийўл районидаги «Коммунизм», Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли, «Москва», «Заря коммунизма», Ҳамза номли колхозлар, «Узбекистон ССР беш йиллиги» совхози гектаридан 40—43 центнердан ҳосил топшираётган бир пайтда айрим колхозлар ва совхозларнинг ҳатто давлат планларини ҳам бажаролмай, эл-юрт олдида қарздор бўлиб қолганликларини ва бу хўжаликларда техника тараққиёти даражаси ғоят пастлигини қандай баҳолаш мумкин. Деҳқончилик маҳсулотларини, айниқса гўшт, сут, тухум етиштиришни бирмунча кўпайтирган бўлсак ҳам лекин айрим колхоз ва совхозларда сигирлардан сут соғиб олиш, давлатга гўштга топширилаётган молларнинг семизлик вазни илғор хўжаликлар даражасида эмас. Ҳар бир сигирдан энг камида 2750 килограммдан сут соғиб олиш, гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача тирик вазнини 400 килограммга етказиш, чўчқанинг тирик вазнини 115 килограммга, қўй вазнини 50 килограммга етказиш, ҳар бир товуқдан камида 178 донадан тухум олиш—чорвадорларимиз олдида турган жанговар вазифадир. Бунинг учун моллар наслини яхшилаш, сермаҳсул ва зотли моллар етиштириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва чорвачилик ишларини комплекс механизациялаш ғоят муҳим аҳамиятга эгадир.

Қишлоқ хўжалигининг ҳозирги тараққиёти ўзига хос хусусиятга эгадир. Улардан энг муҳими кам маблағ сарф қилиб, кўпроқ маҳсулот етиштиришдир. Бунинг учун қишлоқ хўжалиги экономикасини яхшироқ эгаллаб олиш, хўжаликка малакали, ишнинг кўзини билиб, илғор тажриба, агротехника ютуқлари, асосида раҳбарлик қилиш керак. Область партия комитети кадрларимизнинг бу соҳадаги билимларини ошириш ва уларнинг хўжаликларга раҳбарлик малакасини янада юксалтириш борасида бирмунча ижобий тадбирларни ишлаб чиқди. Қисқа муддатли курс ва мактабларда қишлоқ хўжалиги раҳбар кадрлари таълим олдилар.

Беш йилликнинг белгиловчи йилидаги вазифаларни тўла адо этиш учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриб, ҳар бир чора ва тадбирни ўз вақтида амалга ошириш, мўл ҳосил учун шу кеча-кундузда замин яратишимиз зарур. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органларининг ходимлари омма ўртасида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни юксак савияда олиб боришлари, қишлоқ меҳнаткашлари ғайрат ва ташаббусини КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини ва партиямиз Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида белгилаб берилган коммунистик қурилишнинг улкан вазифаларини муваффақият билан амалга оширишга сафарбар этмоқлари лозим. Марра ва режалар, план ва социалистик мажбуриятлар белгиланиб олинди. Фурсатни бой бермай, ҳамма ерда кўклам дала ишларини кучайтириб юборайлик. Чигит экишга, деҳқончилик ва чорвачилик ишларини юксак савияда олиб боришга бутун нарса тахт қилиб қўйилсин. 1974 йил—республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли ярим асрлик тўйи нишонланадиган муборак йил барча соҳаларда янги зафарлар, катта муваффақиятлар йили бўлсин.

Шу кунларда пахтакорларнинг бутун диққат-эътибори чигит ва бошқа экинларни қулай агротехника муддатларида экиб олишга қаратилган. СУРАТДА: Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозининг бир группа мутахассис ва механизаторлари техниканинг тахтлигини текшириб чиқмоқдалар.

Ш. Иброҳимов фотоси, ЎзТАГ.

ПАРТИЯ КАДРЛАРИНИНГ ЎҚИШИ

12 мартда Тошкентда шаҳар ва район партия комитетлари биринчи секретарларининг семинари иш бошлади. Семинарни Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитети уюштирган.

Семинарни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

Семинарнинг биринчи кунида унинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва Бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. Камолов, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, шунингдек область партия комитетларининг биринчи, иккинчи секретарлари ва қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари иштирок этдилар.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленуми талаблари асосида шаҳар ва район партия комитетларининг иш услуби ва методларини такомиллаштириш тўғрисида»ги докладини тингладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов «Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район советларининг фаолиятини янада активлаштириш ва яхшилаш» тўғрисида; Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев «Халқ хўжалигини бошқариш ва планлаштиришни такомиллаштиришнинг актуал масалалари» ҳақида, «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов «Шаҳар ва район партия комитетларининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасидаги вазифалари» тўғрисида ҳам доклад қилдилар.

Шу куни район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи секретарлари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар: Қурғонтепа район партия комитетининг биринчи секретари А. Исмоилов—район партия комитетининг ўрта бўғин кадрларини мустаҳкамлаш соҳасида олиб бораётган иши тўғрисида; Навоий шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. П. Шендрик — шаҳар партия ташкилотида партия қарорларининг ижроси устидан контролни ташкил қилиш ҳақида; Дўстлик район партия комитетининг биринчи секретари Р. Ҳасанов — социалистик мусобақага раҳбарлик практикаси тўғрисида; Урганч шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Л. Асқарова — меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда меҳнат коллективининг ролини кучайтириш ҳақида; Фарғона область Киров район партия комитетининг биринчи секретари У. Бегматов — инженер-техник ходимлар ва мутахассисларнинг ижодий ташаббуси ва активлигини ривожлантириш юзасидан район партия комитетининг олиб бораётган иши тўғрисида; Тошкент шаҳар Ленин район партия комитетининг биринчи секретари И. И. Федоринов — ишлаб чиқариш илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантириш практикаси ҳақида ахборот бердилар.

Семинар ўз ишини давом эттиради.

(ЎзТАГ).

ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЖОРЖ ПОМПИДУНИНГ КЕЛИШИ

СОЧИ, 12 март. (ТАСС махсус мухбирлари). Франция Республикасининг президенти Жорж Помпиду Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев билан учрашгани бугун келди.

Франция ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган аэродромда президентни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Дзоценидзе, Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси Г. Д. Жавахишвили, Совет Иттифоқининг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров ва А. И. Блатов, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов, Грузия Компартияси Абхазия область комитетининг биринчи секретари В. О. Кобахия, Краснодар ўлка ижроия комитетининг раиси Г. П. Разумовский, Абхазия АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Б. В. Шинкуба, Абхазия Министрлар Советининг Раиси Ш. М. Татарашвили, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин, СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Д. С. Никифоров ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Франциянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Жак Вимон, совет ва чет эл матбуотининг вакиллари бор эди.

Болалар Л. И. Брежнев билан Ж. Помпидуга гул тутишди.

Франция Ташқи ишлар министри Мишель Жобер, Республика президенти маҳкамасининг Бош секретари Эдуард Балладюр, Ташқи ишлар министрлигининг Бош секретари Жофф Руа Де Курсель, бошқа расмий кишилар Франция президенти билан бирга келдилар.

Л. И. Брежнев ва Ж. Помпиду «Адлер» аэропортидан Пицундага жўнаб кетдилар. Бу ерда суҳбатлар ўтади.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ГРУЗИЯ ССР РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВИ

ПИЦУНДА (Грузия ССР), 11 март. (ТАСС). Бугун шу ерда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварнадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Дзоценидзе, республика Министрлар Советининг Раиси Г. Д. Жавахишвили билан учрашди.

Учрашувда ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико қатнашди.

Ўртоқ Э. А. Шеварнадзе республикада бўлиб ўтган партия конференциялари тўғрисида ахборот берди. Конференцияларда коммунистлар КПСС Марказий Комитети амалга ошираётган ички ва ташқи сиёсатни қизғин маъқулладилар. Грузиянинг партия ва совет ташкилотлари, деди ўртоқ Шеварнадзе, КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини бажариш учун республика коммунистларини, барча меҳнаткашларни сафарбар этишни ўзларининг энг муҳим вазифалари деб билади. Грузия ишчилари, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қилган Мурожаатига, партия Марказий Комитетининг Грузия халқ хўжалигини янада ривожлантириш борасидаги қарорларига жавобан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилдилар ва беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини бажаришга республиканинг муносиб ҳисса қўшишини таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев халқ хўжалик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда Грузия ССР меҳнаткашларининг эришган муваффақиятларини ўқтириб ўтди. У республика олдида турган навбатдаги вазифаларга тўхталиб ўтиб, саноатда ва қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини ошириш учун ҳали мавжуд резервлардан фойдаланиш йўлида янада қатъият билан иш олиб бориш зарурлигини таъкидлади.

ҚЎЙЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Ўтган шанба куни Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг маданият саройи гавжум бўлди. Бу ерга областимизнинг барча районларидан илғор чўпонлар, қўйчилик фермаларининг ходимлари, мутахассислар, район ташкилотлари ҳамда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари тўпландилар.

Кенгашни область партия комитетининг секретари ўртоқ **М. К. Камолов** очди. «Областда қўйчиликни ривожлантириш юзасидан ўтган йил якунлари ва 1974 йилдаги вазифалар тўғрисида» область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **С. А. Асомов** доклад қилди.

— Барча совет кишилари, — дейди нотиқ, — КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат ва фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойида 1974 йил учун улкан мажбуриятлар қабул қилинди. Чорвадорларнинг илғор отряди бўлган қўйчилик хўжаликларининг коллективлари ҳам коммунистик мўл-кўлчилик яратишда ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. 1973 йил ҳам қўйчиликни ривожлантиришда янги-янги ютуқлар йили бўлди. Қўйчилик хўжаликлари ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб бешйиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Давлатга қўй гўшти ва жун сотиш мажбурияти, совлиқлардан қўзи олиш планлари ошириб бажарилди. Ҳозирги пайтда қўйчилик хўжаликлари область бўйича тайёрланадиган гўштнинг 20—22 процентини етказиб бермоқдалар. Бўстонлиқ, Оҳангарон ва Юқори Чирчиқ районларида бу миқдор 30—45 процентни ташкил қилади.

Кейинги уч йил ичида областда қўй-эчкилар сони 48 мингга кўпайди. Жун қирқиб олиш эса 12 процент ошди. Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», «Коммуна», «Ленинский путь» колхозлари, Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз ва «Хўжакент» совхозларининг иши барчага намуна бўлардидир. Бу хўжаликларда шунингдек, бошқа хўжаликлардаги илғор чўпонлар ҳар 100 бош совлиқдан 120—140 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдилар.

Докладда областда қўйчиликни ривожлантириш резервлари батафсил анализ қилиб берилди. Шу билан бирга баъзи районларда қўйлар сони жуда секин кўпаяётганлиги кўпгина хўжаликлар ўз имкониятларига яраша иш олиб бормаётганликлари ҳам кўрсатиб ўтилди. Давлатга топширилаётган қўйларнинг тирик вазни билан хўжаликларнинг ички эҳтиёжлари учун сўйилган қўйлар вазни ўртасида айниқса катта фарқ бор. Агар мана шу фарқ тугатилса, ҳар йили қўшимча равишда 2 минг тонна қўй гўшти етиштириш мумкин.

1974 йилда қўйчилик хўжаликлари олдига катта вазифалар қўйилган. Қўйлар сони шу йил ичида 481 минг бошга, 1975 йилда эса 508 минг бошга етказилиши зарур. Бунда қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш катта аҳамиятга эга. Ҳозир ҳамма фермаларда қўзилатиш кенг кўламда бошланиб кетди. Айниқса, Юқори Чирчиқ район хўжаликлари қўзилатишни эрта бошлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Бу районда март ойининг биринчи ҳафтасидаёқ 13 минг бошдан ортиқ қўзи олинди. «Правда» колхозида эса 70 процент совлиқлар қўзилади. Бу хўжаликда шу кунга қадар ҳар 100 бош совлиқдан 106 бошдан қўзи олинди.

Областимизнинг йирик қўйчилик районлари ҳисобланган Оҳангарон, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ, Калинин ва Чиноз районлари қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш учун барча тадбирни амалга оширишлари зарур. Янги туғилган қўзиларнинг ҳаммасини тўлиқ асраб қолишни таъминлаш, фермаларда ҳисоб-китобни пухта йўлга қўйиш ва унинг устидан қатъий назорат ўрнатиш ва область бўйича ҳар 100 бош совлиқдан 110 тадан қўзи олишга эришиш зарур. Қўзилатиш — қўйчиликни ривожлантиришдаги ҳал қилувчи омил эканлигини ҳеч қачон унутмаслик керак.

Доклад юзасидан музокаралар бошланди. Бўстонлиқ район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **В. А. Емцов** сўзга чиқиб, район қўйчилик хўжаликлари ходимларининг фидокорона меҳнатлари ҳақида сўзлади. Фрунзе номли колхоз ва «Хўжакент» совхозларида совлиқлардан кўплаб қўзи олинаётганлигига қарамасдан Карл Маркс номли ва Калинин номли колхозларда қўзи олиш сони ҳали жуда кам. «Қизил ту» ва «Ленинград» колхозларида эса қўйлар яхши семиртирилмасдан гўштга топширилган. Шунингдек, ҳисоб-китоб ишларини ҳам яхши йўлга қўйилган деб бўлмайди. Ўртоқ В. А. Емцов сўзининг охирида районнинг кўп қўйлари боқилаётган Майдонтол яйловларига йўл қуриш, янги усулда қўй қўралари барпо қилиш ва қўраларга электр келтириш, масалаларига тўхталди.

Чиноз районидаги Жамбул номли совхознинг бош чўпони Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Н. Шуйбеков** ўз тажрибалари ҳақида сўзлади. Бу йил ҳар 100 бош совлиқдан 125 тадан ошириб қўзи олишга аҳд қилганлигини айтди. Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз бош чўпони **А. Кошкинбоев**, 4-«Оҳангарон» совхозидан **С. Ўрозалиев**, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоздан **И. Бегалиев**, 1-«Пискент» совхозидан **Йўлдошев**, Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна» колхозидан **А. Ёқубов**, Тошкент от заводидан **Хусанов**, «Хўжакент» совхозидан **Қуттибоев** ва бошқа илғор чўпонлар сўзга чиқиб, ўз ишларидан сўзлаб бердилар ва ҳар 100 бош совлиқдан 115—125 тадан қўзи олажакларини айтдилар.

Шунингдек, кенгашда Жамбул номли совхоз директори **Р. Саъдуллаев**, Охунбобоев номли совхоз директори **А. Бакиров**, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз раиси **А. Абдухолиқов**, Фрунзе номли колхози раиси **Разов**, «Хўжакент» совхози директори **М. Аҳмедов**, 1-«Оҳангарон» совхози директори **Султонов** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Кенгаш қатнашчилари областдаги барча қўйчилик хўжаликлари ходимларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассисларига қарата мурожаат қабул қилдилар.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистон қўриқ ерларини ўзлаштириш» деган ном билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқлари ва докладлари тўпламини ўзбек тилида нашр этди.

Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирила бошлаганлигининг 20 йиллиги муносабати билан тайёрланган бу тўпламга ўртоқ Л. И. Брежневнинг партиянинг қишлоқдаги сиёсатига, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалаларига бағишлаб ўртоқ Л. И. Брежнев 1954 йилдан 1973 йилгача бўлган давр мобайнида қилган докладлари ва сўзлаган нутқлари киритилган. (ЎзТАГ).

СУҲБАТЛАР ТЕМАТИКАСИ

СИЁСИЙ АХБОРОТЧИ, АГИТАТОР ВА СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАРГА ЁРДАМ

Беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилининг икки ойи муваффақиятли якунланди. Ўтган ойлар кўпгина ишлаб чиқариш коллективларининг зарбдор меҳнатида янги муваффақиятлар келтирди. Область саноат корхоналари планни муддатидан илгари бажардилар. Ватан пландан ташқари кўп маҳсулот олди.

Қишлоқ меҳнаткашлари орасида оммавий социалистик мусобақа кенг ёйилди, қишлоқ аҳли беш йилликнинг тўртинчи йилини пахтадан юқори ҳосил етиштириш, ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини кўпайтириш учун интилмоқда.

Шу йил 5 мартда бўлган қишлоқ хўжалик илғорларининг область қурултойи материалларида уларнинг юксак марралари яққол кўриниб турибди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси тўғрисидаги қарори, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Ўзбекистон ССР ва республика Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тўғрисидаги қарори меҳнаткашларнинг ғайрат-шижоатини жўш урдириб юборди.

Партия ташкилотлари, барча сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, сиёсий ташкилотчиларнинг вазифаси бу муҳим материалларнинг моҳияти ва сафарбарлик аҳамиятини областнинг ҳар бир меҳнаткашига етказишдан, беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили халқ хўжалик планлари ва юксак социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ курашида ҳар кимнинг ўз ўрнини топишига ёрдам беришдан иборатдир.

Сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар учун доимий ишловчи семинарнинг навбатдаги машғулотини ўтказиш тавсия этилади. Бу машғулотга тайёрланиш вақтида «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олайлик» (**Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Партия турмуши» журнали, 2-сон**), «Умумхалқ мусобақаси байроғини юқори кўтарайлик» (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 3—5-бетлар**), мақолаларидан фойдаланинг.

Март ойида суҳбатлар ўтказиш учун қуйидаги материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

МАМЛАКАТ ИЧКИ ҲАЁТИ МАСАЛАЛАРИ

Меҳнатда янги муваффақиятлар сари (**«Коммунист» журнали, 2-сон, 41—51-бетлар**).

Беш йилликнинг тўртинчи йилида зарбдор меҳнат (**«Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Партия турмуши» журнали, 2-сон**). Янги йилда янги муваффақиятлар сари (**«Ўзбекистон агитатори» журнали, 3-сон**).

Тошкент область XVII партия конференцияси материаллари (**«Тошкент ҳақиқати» газетасининг 23 февраль сони**).

Мамлакатимизнинг шонли қизлари — Халқаро хотин-қизлар кунига (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 11—14-бетлар**).

Совет Шарқи аёлларини озод қилиш тарихидан (**«Ўзбекистон коммунисти» журнали, 2-сон**).

18 март — Париж Коммунаси куни (**Вақтли матбуот**).

МАМЛАКАТ ИҚТИСОДИЙ ҲАЁТИ МАСАЛАЛАРИ

Социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирайлик (**КПСС Марказий Комитетининг «Партийная жизнь» журнали, 3-сон, 7—11-бетлар**).

1974 йилнинг энг муҳим қурилишлари (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 9—10-бетлар**).

Ўзбекистон тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида (**«Экономика ва жизнь» журнали, 1-сон, 2—11-бетлар**).

Коммунизм йўлида зарбдор меҳнат — рақамлар ва фактлар (**«Ўзбекистон агитатори» журнали, 3-сон**). Мамлакат аҳолиси жон бошига (**Ўша ерда**).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида «Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари илғорларининг тўққизинчи беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан бошланган ташаббуслари тўғрисида (**республика, область газеталарининг шу йил 24 февраль сони**).

КПСС Марказий Комитетида «Қозоғистон ССР, Белоруссия ССР ва Ростов области қишлоқ хўжалик механизаторларининг ташаббуси тўғрисида» (**марказий, республика, область газеталарининг шу йил 23 февраль сони**).

Ихтисослашиш — чорвачиликнинг янада юксалтириш йўли (**«Агитатор» журнали, 4-сон, 10—12-бетлар**).

ФАН, МАДАНИЯТ МАСАЛАЛАРИ

Умуммиллий ғурур (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 20—22-бетлар**).

Шонли юбилей — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан. (**«Ўзбекистон коммунисти» журнали, 2-сон**).

Қорақалпоғистон АССР нинг олтин юбилейи олдидан (**Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Партия турмуши» журнали», 2-сон**).

Сенинг шон-шарафинг, сенинг қадринг (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 23—25-бетлар**).

Ишчилар синфи ва интеллигенция маданий-техникавий даражасининг яқинлашуви (**«Ўзбекистон коммунисти» журнали, 2-сон**).

Совет қонунларини ҳурмат қилиш — ҳар бир гражданнинг бурчи (**«Ўзбекистон агитатори» журнали, 3-сон**).

Аҳлоқ ва дин (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 48—50-бетлар**).

ХАЛҚАРО АҲВОЛ МАСАЛАЛАРИ

Жаҳонда кучлар нисбати проблемасига доир (**«Коммунист» журнали, 3-сон**).

Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан кенгаш (**«Коммунист» журнали, 2-сон, 14—21-бетлар**). Европада тинчлик ва социал тараққиёт учун (**«Новая время» журнали, 8-сон, 4—5-бетлар**).

Социалистик интернационализмнинг жонли тимсоли (**«Коммунист» журнали, 2,сон, 107—119-бетлар**).

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши» (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 51—53-бетлар**).

Италия (**«Агитатор» журнали, 4-сон, 56—58-бетлар**). СССР—Италия, Ҳамкорлик якунлари ва истиқболлари (**«Новая время» журнали, 8-сон, 20—22-бетлар**).

Қардош мамлакатларнинг буюк ҳамкорлиги (**Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Партия турмуши» журнали, 2-сон**).

Планетамиз аҳолиси (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 58—59-бетлар**).

СССР ва АҚШ манфаатлари йўлида (**«Агитатор» журнали 4-сон, 53—55-бетлар**).

Яқин Шарқдаги аҳволга доир (**Вақтли матбуот**).

«Совуқ уруш» тарғиботчилари (**«Агитатор» журнали, 3-сон, 54—57-бетлар**).

Пекин сиёсатида социал-шовинизм (**«Международная жизнь» журнали, 2-сон, 86—100-бетлар**).

Ақл ўғрилари: сабаб ва оқибатлар (**«Ўзбекистон агитатори» журнали, 3-сон**).

ЭСЛАТМА: ўтказиладиган суҳбатларда вақтли матбуотдан, маҳаллий факт ва мисоллардан ҳам фойдаланиш керак.

⊙ ЯНГИЙУЛДАГИ «Нормал» заводи коллективи тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йили планини 25 декабргача бажариш ва қўшимча 50 минг сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқариш мажбуриятини олиб ишлаяпти. Ушбу суратда корхона коллективи эришаётган меҳнат ютуқларига муносиб ҳисса қўшаётган участка бошлиғи коммунист Акбар Иброҳимовни кўриб турибсиз.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

КООПЕРАТОРЛАР ЮТУҒИ

Оржоникидзе район кооператорлари ўтган йили катта муваффақиятларга эришдилар. Аҳолига пландан ташқари 682 минг сўмлик кўп саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари сотилди. Умумий овқатланиш корхоналари оборот плани, китоб савдоси, нон ва нон маҳсулотлари тайёрлаш планлари ҳам ошириб бажарилди

Ўтган йили кўплаб янги магазинлар ишга туширилиб, уларда қишлоқ деҳқонларининг талаб ва истаклари асосида иш юритилмоқда. Шунингдек, савдонинг прогрессив усули — ўз-ўзига хизмат қилиш ҳам жорий қилинмоқда. Район матлубот жамиятига қарашли магазинлардан салкам юзтаси шундай метод асосида ишламоқда.

Район матлубот жамияти ходимларининг ўтган йилги муваффақиятлари муносиб тақдирланди. Уларга Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

— Коллективимизнинг, — дейди район матлубот жамияти раиси Ҳикоят Раҳматуллаева, — қишлоқ деҳқонларига янада яхшироқ савдо хизмати кўрсатиш, уларнинг талаб ва истакларини доимо қондириш учун ҳаракат қиламиз. Ходимларимиз орасида кўп йиллик меҳнати, тажрибаси билан обрў-эътибор топиб келаётганлар оз эмас. Улар янги-янги ташаббус билан чиқиб, меҳнаткашларга янада намунали хизмат қилишга ҳаракат қилмоқдалар.

Ҳикоят Раҳматуллаеванинг ўзи салкам йигирма йилдан бери матлубот жамиятида ишлаб келади. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

Мираҳмад Мирдадаев район кооператорларининг отахони, ҳисобланади. У — республикада хизмат кўрсатган савдо ходими. Қирқ йилдан бери халқ хизматида.

Район марказидаги «Қибрай» ресторани бош ошпази Ҳамидулла Ризқулов номини ҳам барча ҳурмат билан тилга олади. У ўтган йили Суриядаги халқаро ярмаркада иштирок этиб, миллий таомлар тайёрлашдаги маҳоратини намойиш этди.

Матлубот жамиятида М. Усмонова, Х. Худойберганов, М. Умаров, М. Розиев, А. Обидов, Ф. Тошмуҳамедов каби тажрибали савдо ходимлари ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд кўтаришган. Ҳозирда бу ерда 16 коммунистик меҳнат бригадасида 86 киши фаол меҳнат қилмоқда. Беш юздан ортиқ коммунистик меҳнат зарбдори йиллик социалистик мажбуриятларини бажариш ҳаракатида.

Кооператорлар бу йил пландан ташқари 270 минг сўмликдан ортиқ саноат ва озиқ-овқат молларини сотиш мажбуриятини олишди.

Н. ТЎРАЕВ.

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР РАПОРТИ

Ўрта Осиё темир йўлининг коллективи халқ хўжалиги юкларини жўнатиш икки ойлик топшириғини муддатидан икки кун олдин бажарди. Темир йўлчилар шу куни юк обороти икки ойлик плани бажарилганлиги тўғрисида ҳам рапорт бердилар.

Қўшимча юк ортиш учун ҳар куни йўлда уч юзга яқин вагон бўшатилмоқда. Юк поездининг ўртача вазни пландагига нисбатан 35 тонна оширилди.

Ўрта Осиё магистралининг темир йўлчилари топшириққа қўшимча равишда ярим миллион тоннадан ортиқ юк ташиб бериш мажбуриятини олдилар (ЎзТАГ).

⊙ ТОШКЕНТДАГИ «Висотстрой» тресги 69-қурилиш бошқармасининг Мухтор Хабибуллаев бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари бир неча ойдан бери келгуси беш йиллик ҳисобига ишлашяпти. Ушбу суратда бригада бошлиғи Мухтор Хабибуллаевнинг (ўнгдан иккинчи) бир группа бинокорлар билан келгуси ишлар ҳақида суҳбатлашаётганлигини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ТАШАББУСКОР ЁШЛАР

Олмалиқ кон металлургия комбинатининг кўп минг кишилик коллективи ҳам бу йил ўтган йилги марраларни янада мустаҳкамлаш мақсадида ойлик план-топшириқларини ошириб бажаришга эришмоқда.

Комбинатда меҳнат қилаётган ишчиларнинг аксарияти комсомол-ёшлардир. Улар шу кунларда вахтада туриб, кам сарф билан кўпроқ ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори остида меҳнат қилмоқдалар. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўйи шарафига шахсий мажбурият олмоқдалар. Қўрғошин-рух бойитиш фабрикасининг ишчиси Венера Шарипова иш вақтидан унумли фойдаланиб, ойлик планни 145 процентга етказиб бажаришга эришмоқда. Венера январь ойида пландан ташқари 500 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Моҳир ишчи шахсий беш йиллик планини барвақт бажариш юзасидан мажбурият қабул қилди. Венеранинг издошлари кун сайин кўпайиб бормоқда.

Ш. ШОАЛИМОВ.

КПСС АГРАР СИЁСАТИНИНГ АКТУАЛ МАСАЛАЛАРИ

Л. И. Брежневнинг «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» китоби босилиб чиқиши муносабати билан

Мамлакатнинг шарқдаги қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллиги байрами арафасида сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС аграр сиёсати масалалари ва Қозоғистоннинг қўриқ ерларини ўзлаштириш» номли китобини чиқарди. Бу китобга партиянинг қишлоқдаги сиёсатига, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш проблемаларига бағишлаб КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 1954 йилдан 1973 йилгача бўлган давр ичида қилган докладлари ва сўзлаган нутқлари киритилган.

Бу докладлар ва нутқлар коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида КПСС нинг аграр сиёсати тўғрисида яхлит, муфассал тасаввур беради. Китобда жуда кўп материаллар асосида (бу материалларнинг кўп қисми биринчи марта эълон қилинди) социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга партия раҳбарлиги тажрибаси очиб берилган. КПСС Марказий Комитетининг марксча-ленинча аграр назарияни янада ривожлантириш соҳасидаги, қишлоқдаги ишлаб чиқарувчи кучларни юксалтириш ва социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш борасидаги катта-катта тадбирларни амалга ошириш соҳасидаги жуда катта ижодий назарий ва амалий иши шу материаллардан кўриниб турибди.

Л. И. Брежневнинг тўпламга киритилган дастлабки нутқлари 1954 йилнинг бошларида сўзланган. Маълумки, ўша йилнинг мартида КПСС Марказий Комитети «Мамлакатда дон етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақида» қарор қабул қилган эди, шу қарор қўриқ ерларни оммавий равишда ўзлаштиришга асос бўлди.

Янги ғалла конини вужудга келтириш учун бошланган курашда Қозоғистон катта ўрин олади. Республикадаги қўриқ ерларни ўзлаштиришни 1954—1956 йилларда амалий равишда ташкил этган Л. И. Брежневнинг нутқлари билан танишиш ғалла учун олиб борилган қаҳрамонона кураш босқичларини ёшларнинг ғайрат-шижоати муҳитини, бу катта ишда совет кишилари бартараф этган қийинчиликларни қайтадан кўз олдига келтириш имконини беради. Қозоғистон икки йилдан бери сурункасига ватанга бир миллиард пуддан дон бериб келаётган ҳозирги вақтда чўлқуварларнинг меҳнат шижоати улуғворлиги айниқса равшан кўриниб турибди. «Ажойиб ёшларимизнинг, 50 йиллар комсомолларининг, қўриқ ерларни забт этган кишиларнинг, Қозоғистоннинг бепоён даштларига ҳаёт бахш этган, табиатнинг асрлар бўйи наф келтирмай ётган кучларини инсонга хизмат қилдирган азаматларнинг шижоати халқимизнинг эсидан ҳеч қачон чиқмайди», — деб таъкидланади китобда (275-бет).

Сибирь, Поволжье, Урал, Узоқ Шарқда ва Россия Федерациясининг бошқа районларида ҳам қўриқ ва бўз ерларнинг катта-катта майдонлари очилганлиги маълум.

Совет кишилари ватанимизнинг шарқида қудратли ғалла конини барпо этган дашт деҳқонларининг меҳнати тўғрисида миннатдорчилик билан гапирадилар. Бу ерларда ғаллакорларнинг ажойиб авлоди ўсиб вояга етди, илк чўлқуварларнинг шуҳратини сақлаб қолиш ва кўпайтиришга муяссар бўлган ажойиб ғаллакорларнинг авлоди ўсиб вояга етди. Қўриқ ерлардан йил сайин тобора кўпроқ дон, чорвачилик маҳсулотлари олинмоқда.

Социалистик қишлоқ хўжалигимиз олға томон катта қадам қўйган, унинг моддий-техника базаси сифат жиҳатидан ўзгарган ва қишлоқ хўжалик меҳнатининг унумдорлигини оширишда, колхоз ва совхозларни ташкилий — хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашда янги марраларга эришилган ҳозирги пайтда КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми қишлоқ хўжалиги соҳасида асос солган йўлнинг тарихий аҳамияти айниқса равшан кўриниб турибди. Л. И. Брежнев шу Пленумда «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг энг зарур тадбирлари тўғрисида» қилган докладида ватанимиз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг комплекс программасини баён этиб берди. Пленум партиянинг аграр сиёсатида чуқур бурилишни бошлаб берди, бу бурилиш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар тарафлама интенсивлаштиришга қаратилди. КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил май, 1968 йил октябрь, 1970 йил июль Пленумлари бу бурилишни чуқурлаштирди ва конкретлаштирди. КПСС билан Совет давлатининг ҳозирги босқичдаги аграр сиёсати партия XXIII ва XXIV съездларининг қарорларида мустаҳкамланди ва ривожлантирилди.

Тўпламдаги материаллар билан танишиш партиянинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги сиёсати ҳаётий эканлигига, чунки бу сиёсат халқлар оммаси манфаатларига мос эканлигига, ижтимоий тузумимизнинг реал имкониятлари ва афзалликларини, фан-техника тараққиёти ютуқларини ҳар томонлама ҳисобга олишга асосланганлигига кишида ишонч ҳосил қилади. Бу сиёсат объектив иқтисодий қонунлардан келиб чиқади, моддий манфаатдорлик принципига қаттиқ риоя этишни, шахсий, коллектив ва умумхалқ манфаатларини тўғри қўшиб олиб боришни назарда тутади. Қишлоқ проблемаларини ҳал қилишга комплекс ёндошиш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришни рағбатлантирувчи барқарор иқтисодий шарт-шароитларни яратиш, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, шаҳар аҳолиси билан қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини янада яқинлаштиришга қаратилган социал тадбирлар системасини амалга ошириш аграр сиёсатнинг энг муҳим моментларидир.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш суръатларини тезлаштириш партиянинг энг актуал вазифаларидан бири бўлиб қолди. «Қишлоқ хўжалигини юксалтириш — коммунизмни муваффақиятли қуриш учун бизга ҳаётий зарур бўлган вазифа эканлигини тушуниб турибмиз. Биз ана шу умумхалқ вазифасини ҳал этиш учун қишлоқ хўжалигининг мустаҳкам иқтисодий негизини вужудга келтиришимиз керак. В. И. Ленин бу масалани партия иқтисодий сиёсатининг муҳим масалаларидан бири деб билган эди, чунки бу масала совет давлати асосларининг асосига — ишчилар синфи билан деҳқонларнинг муносабатларига тааллуқлидир» (100—101-бетлар).

Колхоз ва совхозлар экономикасини юксалтиришнинг катта-катта вазифаларини бажариш учун партия Марказий Комитети тадбирларнинг комплекс системасини ишлаб чиқди ва саккизинчи беш йиллик планда қишлоқ хўжалигига катта капитал маблағ сарфлашни белгилади. Қишлоққа янги техника, ўғит тобора кўпроқ миқдорда юборила бошланди, хўжаликларда ерларни мелиорациялаш соҳасидаги кенг миқёсли ишлар авж олдириб юборилди.

Мамлакат саккизинчи беш йиллик планни бажариш жараёнидаёқ янги аграр сиёсатнинг самараларини сеза бошлади. Иқтисодий ва ташкилий тадбирларнинг партия ишлаб чиққан системасини амалга ошириш, деҳқонларнинг, саноат ишчиларининг ажойиб меҳнати натижасида қишлоқда катта ўзгаришлар содир бўлди. Аввало бу ўзгаришлар ялпи маҳсулот етиштиришни кўпайтириш суръатлари тезлашганлигида ўз ифодасини топди. Агар 1961—1965 йилларда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулотини етиштириш шундан аввалги даврга нисбатан ўрта ҳисобда йилига 2,3 процент кўпайган бўлса, 1966—1970 йилларда 3,9 процент кўпайди. Ялпи маҳсулот ҳажми йилига ўрта ҳисобда 1961—1965 йиллардаги 66,3 миллиард сўмликдан 1966—1970 йилларда 80,5 миллиард сўмга етди ёки 21 процент кўпайди.

Саккизинчи беш йиллик даврида қишлоқ хўжалигининг ҳамма асосий маҳсулотларини етиштириш анча юксалди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий проблемаси бўлган дон етиштириш проблемасини ҳал этишда жиддий силжиш рўй берди. Ғалланинг йиллик ўртача ялпи ҳосили 167,6 миллион тоннага етди ёки еттинчи беш йилликдаги ўртача йиллик кўрсаткичдан 29 процент ошди. Пахта, қанд лавлаги, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотларни етиштириш ҳам анча кўпайди.

Колхоз ва совхозлар экономикасини ривожлантиришда сифат жиҳатидан янги тенденциялар кўрина бошлаганлигини таъкидлаб ўтиш принципиал жиҳатдан муҳимдир. Қишлоқ хўжалиги ривожланишнинг интенсив йўлига тобора дадил ўтмоқда. Асосан далалар ва фермаларнинг маҳсулдорлиги оширилганлиги туфайли ялпи маҳсулотни кўпайтиришга эришилди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари жадаллашди: саккизинчи беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлиги йилига ўрта ҳисобда 6,5 процентдан, яъни аввалги беш йилда бўлганидан қарийиб икки баравар тез ўсди.

Ана шуларнинг ҳаммаси Коммунистик партиянинг илмий асосланган иқтисодий сиёсатига мувофиқ олиб борилаётган аграр сиёсат ҳаётийлигининг ёрқин далилидир. «Партиямиз КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март пленумидан ва шундан кейинги қишлоқ хўжалик проблемаларига бағишланган Пленумларидан бошлаб қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга ошириб келаётган йўл — қишлоқдаги ҳамма муваффақиятларимизнинг энг муҳим асосидир, — деди Л. И. Брежнев. — Биз шу йўлни ўтказиб, бундан буён ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга катта-катта маблағ ажрата берамиз, қишлоқ хўжалигини техника ва ўғитлар билан тобора кўпроқ таъминлай берамиз, мелиорация ишларини кенг кўламда давом эттира берамиз» (314-бет).

Партиянинг XXIV съезди КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми белгилаган сиёсатнинг принципиал жиҳатдан янги қоидаларини мустаҳкамлади ва ривожлантирди. Съезд қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг партия ишлаб чиққан ва ўтказиб келаётган комплекс программасини маъқуллади. Учта асосий таркибий қисм: маҳсулот етиштиришни янада механизациялаш, ерларни химиялаш ва кенг миқёсда мелиорациялашни шу программа ўз ичига олади. Белгиланган йўлни амалга ошириш учун давлат ва колхозлар тўққизинчи беш йилликда 129 миллиард сўмга яқин, яъни шундан аввалги 10 йил мобайнида ажратилган миқдорда маблағ сарфламоқдалар.

Фан-техника революцияси авж олиб кетган шароитда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида белгиланган планларни муваффақиятли равишда амалга ошириш кўп жиҳатдан саноатга боғлиқ. Шу боисдан ҳам партия техника, ўғитлар ишлаб чиқарадиган ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадаллаштиришнинг бошқа воситаларни ишлаб чиқарадиган тармоқларни мустаҳкамлашга, катта эътибор бермоқда. Л. И. Брежнев партия XXIV съездида индустрия меҳнатчиларига мурожаат қилиб бундай деди: «партия сизларни ана шу катта, чинакам умумдавлат, умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшишга чақиради» (**290-бет**). Мамлакатда тракторсозлик ва қишлоқ хўжалик машинасозлигининг кўпгина заводларини реконструкция қилиш ишлари қизитиб юборилди. Техниканинг янги янада қудратли, янада серунум турлари вужудга келтирилмоқда. Тўққизинчи беш йилликда қишлоққа янги техника ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ юборилмоқда. Агар 1966—1970 йилларда колхоз ва совхозлар 1.467 мингта трактор олган бўлсалар, 1971—1975 йилларда трактор етказиб бериш 233 мингта кўпайиб, 1,7 миллионтага етади. Хўжаликларда комбайнлар, автомобиллар, бошқа машина ва ускуналар анча кўпаймоқда. Қишлоқ хўжалигидаги умумий энергетика қувватлари беш йил мобайнида 161 миллион от кучи миқдорида ёки бир ярим баравар кўпаяди.

Партия қишлоқ хўжалигини химиялаштиришни маҳсулот етиштиришни интенсивлашнинг жуда муҳим йўналиши деб билади. Беш йиллик планда 1975 йилда қишлоқ хўжалигига 72 миллион тонна минерал ўғит етказиб бериш белгилаб қўйилган. Натижада майдон бирлиги ҳисобига ўғит ишлатиш деярли бир ярим баравар ортади. Ерларни мелиорациялаш янада

ДЕҲҚОН НИЯТИ

ЛАВҲА

Қиш қиличини қинга солган бўлса ҳам, аммо аччиғидан расмона тушмаган. Эрталаб ва кечқурунлари юзларни музли бармоқлари билан чимчилайди.

Деҳқон ҳали қиш либосида. Бултур шу пайтларда далалардан ҳовур кўтарилиб, анча-мунча ерга экин экиб қўйилган эди. Бу йил февралда далага кириб бўлмади. Шу сабабли деҳқон ташвишланяпти. Чунки, унинг мақсади — экинларни барвақт экиб, маҳсулотини вақтлироқ шаҳарликларга жўнатиш. Ахир у эл-юрт олдида «Бизларга ишонаверинглар, дастурхонингизни ноз-неъмат билан гуллатамиз» деб ваъда бериб қўйган-да! Ваъдани бажаришдан шарафли, бажармасликдан уятли иш йўқ, дунёда. Айтган сўзининг, эгаси бўлиб келган деҳқон ҳамиша ана шундай мулоҳаза юритади.

Колхоз раиси Ғиёс Умаров шу тўғрида ўйлайди. Яқинда бўлиб ўтган колхозчиларнинг ҳисобот мажлисида айтилган гапларни мушоҳада қилади.

Мажлисда маърузага чиққан кекса колхозчининг сўзи раис қалбини қитиқлайди:

— Биз сабзавотчилар февралда ҳам баҳор шабадаси юришиб турса, деймиз. Бу йил шунақа бўлмаяпти. Ўтган йили эсимда, февралнинг беш-ўн куни офтобли бўлган эди, анчагина ерга экин экиб олган эдик. Биламизки, март қирқ кун бўлмайди, унинг ўттиз кунида қирқ кунлик, ҳатто эллик кунлик ишни бажаришимиз зарур бўлиб қолди. Шундай қилмасак, биласизларми, мана ҳозир раисимиз айтганларидек, эртаги экинлардан, айниқса эртаги картошкадан оладиган даромадимиз бу йил ҳам камайиб кетади. Мен кўпчилик қатори бир колхозчиман, дарё ирмоқлардан кўпайгани сингари ҳаммамиз ишга баробар, жон куйдириб ёпишсак, мартнинг бир куни иш баракасини, икки кунга тенглаштира оламиз. Мен ўзим айтгандек меҳнат қилишга сизларни ишонтираман.

Оддий деҳқоннинг улуғ нияти! У бу сўзларни айтганда биринчи навбатда ўз шахсий ҳамёнини бойитиш тўғрисида қайғурмайди. Экинни эрта экиш, ҳосилини мўл қилиш, уни шаҳарлик биродарларига барвақт етказиб бериш ҳақида жон куйдиряпти. Агар у шу мақсадига эриша олса, ўзининг ҳам, колхозчининг ҳам киссаси пулга тўлишини билади.

Илғор бригада бошлиғи Шаропбой Назаров ҳам шу мақсадни ўртага ташлади. У бригадасида бултур эришилган ютуқни бир томонлама ютуқ, деб танқид қилди. Катта бригадага бир неча йилдан бери муваффақиятли бошчилик қилиб келаётган Шаропбойнинг бу гапи одамларга ғалати туюлди. У бундай деган эди:

— Ишлаб чиқариш планини ошириб бажардик, мўлжалдагидан қирқ тонна кўп маҳсулот олдик, карам ҳосилдорлиги гектарига 39 тоннадан тўғри келди. Ёмон эмас, шундайми ўртоқлар? Хўш, картошкага келганда нима бўлди? Планни кўнгилдагидек бажара олмадик. Номимиз илғор, ҳамма жойда мақталамиз, чамамда, бу мақтовлар бизни ҳовлиқтириб қўйганга ўхшайди. Кўпчилик номимизни улуғлаб тилга олдими, меҳнат ҳам шунга яраша бўлиши керак. Биз колхозда бултур картошкачиликда план тўлмаганини уруғлик ёмонлигига, хилма-хил навдаги уруғликларнинг аралашиб кетганига тўнкаяпмиз. Хўш, бунинг учун ким айбдор? Шунча йил сабзавотчиликда ишлаб, уруғлик картошканинг қанақалигини ажратолмайдиган бўлиб қолдикми! Била-кўра туриб, шунақа аралаш уруғни экишга мажбур бўлдик. Нега? Чунки, бизда зарур бўлган сара уруғ йўқ эди. Колхозми, совхозми, ўзининг маҳаллий уруғлик фондига эга эмас экан, у ҳосилни барвақт пиширолмайди, ҳосилини оширолмайди.

Очиғини айтиш керак, мен бу гапим билан камчиликларимизни хаспўшламоқчи эмасман. Бизда ҳам, бошқа қатор хўжаликларда ҳам эртаги, ўртаги, кечки картошкадан ҳар йили узлуксиз мўл ҳосил олиш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Агар ҳар бир колхоз, совхозда иккита бригада картошка уруғчилиги билан шуғулланса, мен ўйлайман, узоқ-яқиндан анча-мунча қимматга тўшаётган, бизнинг иқлим шароитига мосланмаган уруғлик картошка олиб келишга эҳтиёж қолмас эди.

Иккинчидан, кейинги йилларда айниқса бултур картошка экилгандан кейин қурт ея бошлади. Сепмаган доримиз қолмади, фойдаси кам бўлди. Ўйлайманки, бошқа деҳқонлар ҳам шу фикрни тасдиқлашса керак. Кейинги вақтда сабзавотга, айниқса, картошкага тушаётган ҳашаротни унча-мунча модда билан қириб ташлаб бўлмаётир. Бизнинг фикримиз — бир неча йилдан бери ишлатиб келинаётган химиявий моддаларга ҳашаротлар кўникиб, ўрганиб қолганга ўхшайди. Мен бу гапни бекорга айтаётганим йўқ. Мана шу картошкага солаётган химикатни олиб кўрайлик. Илгари қуртни қийратарди, ҳозир унчалик эмас. Нима қилиш керак?

Шаропбой Назаров залга бир дам қараб турди. Ўзи берган саволга ўзи жавоб қайтарди.

— Менимча, — деди у сўзида давом этиб, — олимларимиз деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, янги бир препарат топишлари керак бўлиб қолди. Эшитаяпмиз, пахтачиликда зараркунандаларга қарши химиявий йўл билан эмас, биологик усулда қарши курашиш йўллари излаб топилаяпти. Сабзавотчилик ҳам шундай усулларга муҳтож.

Бригадамиз аъзолари бу йил ҳосилнинг ялпи миқдорини кескин ошириш учун курашадилар. Бу қуруқ гап эмас, эртаги экинларга кузда эгат олиб қўйганмиз. Ҳаво йилт этиши билан далага чиқамиз, ишни кучайтириб юборамиз. Ҳосилдорликни ошириш мақсадида минг тонна ўғитни компост қилиб қўйдик. Сабзавот, картошкадан мўл ҳосил олишда маҳаллий ўғитни кўпроқ ишлатамиз.

Бошқа бригадалар ҳам беш йилликнинг белгиловчи йили учун конкрет мажбурият қабул қилдилар. Ана шу социалистик мажбуриятларда картошка ва карамни бултургига қараганда беш кун, бир ҳафта эртароқ етилтириш, ҳосилни юқори сифатли ҳолда шаҳарликларга етказиб бериш энг муҳим вазифа эканлигини алоҳида таъкидланган эди.

Ғиёс Умаров сабзавоткорлар, чорвадорлар, соҳибкорлар фикри, мақсадини ифодалаб бундай деди.

— 1973 йил колхозимиз учун умуман қувончли якунлар йили бўлган бўлсада аммо хўжалигимиздаги мавжуд имкониятлар бундан ҳам юқорироқ кўрсаткичларга эришиш мумкинлигини кўрсатиб турарди. Биз картошкачиликда райониимиздаги илғор колхозлардан ҳали орқадамиз, боғдорчилик, айниқса, узумчилик соҳасида биз қатор тадбирларни амалга оширишимиз керак. Чорвачилик ҳам жуда суст ривожланмоқда.

1974 йил — беш йилликнинг белгиловчи йили деб эълон қилинди. КПСС Марказий Комитети ўзининг партияга, халққа қарата қилган Мурожаатида деҳқончилик ва чорвачиликни кескин ривожлантириш, бунда маҳсулотни мўл-кўл етиштириш билан бирга унинг таннархини арзонлаштириш муҳимлигини биз деҳқонларга уқдиради. Биз шу мурожаатга жавобан гектаридан 265 центнердан сабзавот, 150 центнердан картошка, 260 центнердан полиз экинлари етиштирамиз. Ҳар бир сигирдан 2800 литрдан сут соғиб оламиз.

Шаҳарликларга эрта муддатларда маҳсулот етказиб бериш учун бултургидан етти гектар кўп, ўн саккиз гектар ерга дербент карами экиб қўйдик. Ер етилиши билан тайёрлаб қўйилган майдонларга эртаги картошка экишни кучайтириб юборамиз. Август пиёзи, полиэтилен плёнкалари тагида бодринг, помидор, бошқа экинларни тезроқ, экиб, колхоз даромадини янада ошириш учун астойдил курашамиз.

Чин; мақсадли одамлар дастурхонини тўкин-сочин қилиш, эл-юрт фаровонлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилиш нияти бўлган азамат, саҳий, фидокор деҳқонларга омад, муваффақият, бардамлик тилаймиз.

Ният йўлдошингиз бўлсин!

С. МАҲКАМОВ,
Калинин районидаги Ленин номли колхоз.

ОҚҚЎРҒОН ЯНГИЛИКЛАРИ

35 ЦЕНТНЕР УЧУН

ОҚҚЎРҒОН. Ўтган хўжалик йилида улкан муваффақиятга эришган Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари шу кунларда янги ҳосил иштиқи билан меҳнат қилишмоқда. Улар ўтган хўжалик йилида гектар бошига олинадиган ҳосилдорликни 32 центнердан оширдилар. Деҳқонларнинг бу йилги режалари — 35 центнер.

Н. ТУФОНОВ.

ЦИРКЧИЛАР, КОЛХОЗДА

Яқинда «Партия XXII съезди» колхозида Тошкентдаги цирк коллективлари артистларнинг чиқиши бўлди. Клубда ўтказилган цирк томошаларида 200 га яқин колхозчи қатнашиб, яхши маданий ҳордиқ чиқарди. Колхоз правленнеси ва партия ташкилоти бундай тадбирларни ҳар ойда бир ўтказиб туришга қарор қилди.

ПОЙДЕВОР ҚУЙИЛДИ

Куйбишев номли колхозда 536 ўқувчига мўлжалланган мактаб биносига пойдевор қўйилди. 20-кўчма механизациялашган колонна билан республика колхозлараро қурилиш бошқармаси бинокорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги кунигача мактабни қуриб битиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Кейинги уч йилда колхоз қурилишга 1 миллион сўмликдан кўпроқ маблағ сарфлади. Бунинг эвазига 60 та 5 хонали турар-жой биноси, 100 ўринли болалар боғчаси ва бошқа маданий-маиший муассасалар қурилди.

Б. ЙУЛДОШЕВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЧИНОЗ. Районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида қирқцентнерчилар ҳаракатига қўшилганлар кўп. Колхознинг кўпгина бригада ва участкаларида тупроқ унумдорлигини ошириш, белгиловчи йилда пахтадан юқори ҳосил кўтариш тараддуди қизғин. Ҳозиргача экин майдонларига 4000 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит чиқарилди. Далага ўғит ташишда Ғ. Мадубеков, Т. Миралиев, Ж. Тошпўлатов каби механизаторлар ғайрат кўрсатмоқда. Улар ҳар куни тележкаларда 20—25 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит ташимоқда.

Р. ХОЛДОРОВ.

ТУЙТЕПА. «Партия XXII съезди» колхози районда пешқадам хўжаликлардан бири ҳисобланади. Хўжалик пахтакорлари белгиловчи йилда гектар бошига олинадиган ҳосилдорликни камида беш центнер оширишга сўз беришди. Бугунги кунда дала шункорлари яхши ният билан меҳнат қилишмоқда. Хўжаликда техника ремонти тўла тугалланди. Ариқ-зовурларни тартибга келтириш, далага маҳаллий ўғит чиқариш ишлари қизитилмоқда.

Ҳ. ҲАКИМОВА.

✦ Эркин Баҳромов қўлидан чиққан маҳсулотлар доимо сифатли бўлади, асбобсозлик цехининг илғор ишчисини шу туфайли «Компрессор» заводида барча иззат-ҳурмат қилади.

А. Тўраев фотоси.

ривож топади. Мелиорация ишларининг катта комплексини ўтказишга сал кам 27 миллиард сўм ажратилади. Беш йил мобайнида 3,2 миллион гектар янги суғориладиган ерлар ишга туширилиши, ортиқча заҳкаш районлардаги 5 миллион гектар ерда мелиорация системалари қурилиши керак. Пичанзорлар, яйловлар ва бошқа ерларнинг ҳолатини яхшилаш ишлари жуда катта майдонларда бажарилади. Ана шуларнинг ҳаммаси мамлакатдаги мелиорация қилинган ерлар фондини учдан бир ҳиссадан зиёд кўпайтириш имконини беради.

Тўпламдаги материалларда қишлоқ хўжалик фанини ривожлантириш, унинг практика билан алоқасини мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилган. Партия перспектив тадқиқотлар билан бир қаторда ҳозиргача эришилган натижалардан янада самаралироқ ва тезроқ фойдаланишга бутун эътиборни қаратишни талаб қилади. «Биз шунга аминмизки, олимларимиз бундан буён ҳам практикани янги-янги кашфиётлар билан бойитадилар. Шу билан бирга, олимларнинг бутун диққат-эътиборини илмий тадқиқотларнинг натижаларидан ишлаб чиқаришда янада тўлиқроқ фойдаланишга қаратиш, илм-фан қўлга киритган ва илғор тажрибада синаб кўрилган ҳамма ютуқларни планли равишда жорий этиш, бу соҳада олимларнинг куч-ғайратларини партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарлари ва мутахассисларининг куч-ғайратлари билан бирлаштириш ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ талаб қилинади» **(264—265-бетлар).**

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштиришнинг партия ишлаб чиққан йўли тўғрилигини ҳаёт тасдиқлади. Ўтган йили мамлакат 222,5 миллион тонна яъни ватанимиз деҳқончилиги тарихида мисли кўрилмаган кўп миқдорда дон олди. Агар аввалги беш йилликда доннинг ялпи ҳосили йилига ўрта ҳисобда 167,6 миллион тонна бўлган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили мобайнида 1972 йилда ҳосил кам бўлишига қарамай бу рақам 190,6 миллион тоннага етди. Бундай ўсишга асосан далаларнинг ҳосилдорлигини ошириш натижасида эришилди; 1973 йилда мамлакатда гектар бошига ўртача ҳосилдорлик 17,6 центнерга етди ёки аввалги беш йилликдагидан 3,9 центнер кўпайди.

«Биз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда партия ишлаб чиққан ва изчиллик билан амалга ошираётган йўлнинг самараларини энди аста-секин тота бошламоқдамиз, — деди Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида. — Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги силжишлар — партиямиз ва унинг Марказий Комитети кейинги йилларда олиб борган фаолиятнинг энг катта, энг салмоқли иқтисодий ва сиёсий якунларидан биридир, десам Пленум қатнашчилари фикримга қўшиладилар, деб ўйлайман» **(346-бет).**

Шу билан бирга, партия қишлоқ хўжалигини юксалтириш осон иш эмаслигига эътиборни жалб қилмоқда. Ернинг ҳар бир гектаридан, капитал маблағларнинг ҳар бир сўмидан, ҳар бир машинадан, ўғитларнинг ҳар бир тоннасидан омилкорлик билан, тежаб-тергаб, энг кўп самара берадиган қилиб фойдаланиш —партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, барча қишлоқ хўжалик ходимларининг бурчидир.

Экономиканинг самарадорлигини янада оширишни партия қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг ҳозирги босқичдаги энг муҳим вазифаларидан бири деб билмоқда. Тўққизинчи беш йилликда колхозлар ва совхозлар етиштирадиган маҳсулотни кўпайтиришнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилиши керак. «Қишлоқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағларни кўпайтиришнинг ўзи,— дейилади китобда,— қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини кескин ошириш вазифасини кун тартибига қўймоқда. Биз қишлоқ хўжалигига нақадар кўп маблағ сарфласак — бу жараён бундан буён ҳам давом эта беради,— бу маблағлар тўғри сарфланишини, бу маблағларнинг самарадорлигини кучайтиришга алоҳида эътибор берилишини талаб қилиш учун қўлимиздаги асос шу қадар кўпая беради» **(351-бет).**

Маҳсулот етиштиришни изчиллик билан ихтисослаштириш ва концентрациялаш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг, унинг тармоқларини интенсивлаштиришнинг, колхозлар ва совхозлар экономикаси самарадорлигини оширишнинг асосий йўлидир. Кейинги йилларда бу соҳада катта иш амалга оширилди. Молдавияда, Белгород, Пенза, Москва, Ленинград, Харьков, Тамбов, Липецк, Тернополь ва бошқа бир қанча областларда йирик чорвачилик фермаларини ва комплексларини барпо этишнинг фойдали тажрибаси тўпланди. Бироқ ҳали қилинадиган ишлар кўп. Бу ишни тезлаштириш учун партия қишлоқ меҳнатчиларининг эътиборини қишлоқ хўжалигида хўжаликлараро кооперациялашга муҳим аҳамият беришга қаратмоқда. Колхозлараро ва совхозлараро корхоналар ҳамда бирлашмаларнинг фаолияти яхши натижалар бермоқда. Бундай корхоналар ва бирлашмаларни кенг миқёсда ташкил этиш «Қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни кўпайтиришга кўмаклашибгина қолмайди, — улар катта социал вазифани ҳам ҳал этиши: колхоз ишлаб чиқаришини умумлаштириш даражасини ошириши, мулкчиликнинг колхоз ва давлат формалари ўртасидаги тафовутни йўқотиши лозим» **(350-бет).**

Китобда колхоз ва совхозлардаги социал ўзгартишлар проблемаларига катта эътибор берилган. Коммунистик партия шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни бартараф этиш вазифасини қатъият ва изчиллик билан ҳал қилмоқда. Масалан, саккизинчи беш йилликда колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан олган даромадлари 46 процент ва совхоз ходимларининг олган даромадлари 36 процент ошди. Қишлоқ аҳолисининг умумий таълим ва маданий-техникавий даражаси тез ўсмоқда, уй-жой шароитлари яхшиланмоқда, клублар, кинотеатрлар,кутубхоналар, даволаш муассасалари ва мактабгача тарбия муассасалари, маиший хизмат корхоналари кўпаймоқда. Тўққизинчи беш йилликда ҳам катта-катта режалар амалга оширилиши лозим. Чунончи, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақ яна 30—35 процент ортади, пенсия таъминоти яхшиланади, Қишлоқда уй-жой, маданий-маиший қурилиш кучаяди ва ҳоказо.

Социалистик мусобақа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришда, унинг самарадорлигини оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Партия омманинг жонли ижодкорлигини, деҳқонларнинг меҳнатдаги беллашувини дала ва фермалар маҳсулотини кўпроқ етиштиришнинг, меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим воситаси деб билиб, унга катта аҳамият бермоқда. «Биз социалистик мусобақадан кутаётган энг муҳим нарса — меҳнат унумдорлигининг оширилишидир. Биз шу мақсадга эришишга интилар эканмиз, ишлаб чиқаришнинг ҳамма кўрсаткичлари бўйича энг яхши натижаларга эришиш учун: исрофгарчиликни тугатиш, хом ашё ва материалларни тежаш, маҳсулот таннархини пасайтириш ва унинг сифатини ошириш учун кураш мусобақанинг шарти бўлиб қолишини кўзлаб, бутун ишни худди шундай йўлга солиб юборишимиз керак» **(353-бет).**

Л. И. Брежневнинг докладлари ва нутқлари йигирма йилни ўз ичига олади. Мамлакат ҳаётида бу оз муддат эмас. Йиллар ўта берди, колхоз ва совхозлар экономикаси мустаҳкамланди, ҳал этилган масалалар кетидан янги, янада мураккаброқ вазифалар пайдо бўлаверди. Масалаларга чуқур илмий ва ижодий ёндошиш, пайдо бўлаётган проблемаларни изчил ҳал этиш тўпламдаги ҳамма материалларнинг ўзига хос хусусиятидир.

Л. И. Брежневнинг китоби аграр масалага доир марксизм-ленинизм назариясини ижодий ривожлантиради, партиямиз билан давлатимизнинг жуда катта амалий тажрибасини умумлаштиради. Бу китоб жуда кенг китобхонлар оммаси учун — партия, совет, идеология ходимлари, хўжалик-ларнинг раҳбарлари ва мутахассислари учун, қишлоқнинг тақдирига қизиқувчи ҳамма кишилар учун ғоят қизиқарлидир. Китобда эълон қилинган материаллар ўтмишда қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг мураккаб масалалари қайси йўллар билан ҳал этилганлигинигина эмас, шу билан бирга келгусида у қайси йўл билан ривожланиши лозимлигини ҳам тасаввур этиш имконини беради.

(«ПРАВДА», 12 март).

СОВЕТ ПАРЛАМЕНТИ АЪЗОЛАРИ МАЛАЙЗИЯДА

КУАЛА-ЛУМПУР, 11 март. (ТАСС). СССР Олий Совети Миллатлар совети Раиси Е. С. Насриддинова бошчилигида расмий визит билан Малайзияга келган СССР Олий Совети делегацияси мамлакат бўйлаб сафар қилмоқда. Совет парламенти аъзолари Келантан штатида бўлдилар. Улар штатнинг бош министри билан учрашдилар. Келантанни ривожлантириш бошқармаси марказида бўлдилар. Штат ҳукумати совет делегацияси шарафига зиёфат берди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар бугун — Куала-Лумпурга қайтиб кетдилар.

УМУМЕВРОПА КЕНГАШИДА

ЖЕНЕВА, 11 март. (ТАСС). Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш иккинчи даврасининг бош органи —мувофиқлаштирувчи комитетнинг бу ерда навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Комитет мажлисида тезроқ бир натижага эришиш манфаатларини кўзлаб барча комиссиялар ва кичик комиссиялар ишининг янги қисқартирилган графиги тасдиқланди.

Кенгашнинг ишчи органлари кун тартибидаги дастлабки уч модда юзасидан якунловчи ҳужжатларнинг лойиҳаларини тайёрлашни давом эттирмоқдалар. Маданият, маориф, фан ва техника, муҳитни муҳофаза қилиш кичик комиссияларида кенгашнинг учинчи тугалловчи даври учун якунловчи ҳужжатларнинг бир қисм иборалари ўзаро келишиб олинди. Европадаги давлатлар ўртасида муносабатларни белгиловчи муҳим принципларидан бири — куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилмаслик принципини таърифлаш бўйича ишлар тамомланмоқда.

Кун тартибидаги тўртинчи масалани —кенгашдан кейинги тадбирлар тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш давом этмоқда.

ТАБИИЙ ОФАТ

ДОРУССАЛОМ, 11 март. (ТАСС). КАП вилоятида ва Оранж республика вилоятида (Жанубий Африка Республикаси районлари) кучли тошқин рўй берди. Бундан бир неча кун аввал бошланган бу тошқин экономикага катта зарар етказди. Бир қанча кўприклар ювилиб кетди, тўғонлар бузилди, автомобиль ва темир йўл магистралларига жиддий зарар етказилди.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

ДЎСТЛИК, ҲАМКОРЛИК ВА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Франциянинг етакчи матбуот, радио ва телевидение ходимларидан иборат бир группа француз журналистлари билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг қилган суҳбати халқаро жамоатчиликни ғоят қизиқтирди. Л. И. Брежневнинг Франция Республикаси президенти Ж. Помпиду билан учрашувига доир айтган гаплари, шунингдек мухбирларнинг саволларига берган жавоблари дунёдаги барча энг катта агентликлар, жаҳондаги турли мамлакатларнинг газеталари томонидан кенг равишда баён қилиниб, шарҳланмоқда.

Францияда чиқадиган ҳамма газеталар Л. И. Брежневнинг қуйидаги сўзларини алоҳида бўрттириб беришди: КПССнинг сиёсати совет кишиларининг Францияга ва унинг халқига нисбатан ҳурмати ва ишончини мустаҳкамлашга ҳамда чуқурлаштиришга қаратилгандир.

«Юманите» газетасининг ёзишича, Л. И. Брежнев «совет халқи француз халқига ҳамиша зўр ҳурмат туйғуси билан қараб келганлигини, француз халқи ҳам совет кишиларига шундай туйғуларни изҳор этганлигини таъкидлаб ўтишни ўз бурчи деб ҳисоблади».

Ҳукумат доираларига яқин турган «Насьон» газетаси бундай деб ёзди: «Л. И. Брежневнинг француз журналистлари билан қилган суҳбати Совет Иттифоқи Франция давлати бошлиғи билан учрашувга катта аҳамият бераётганлигини кўрсатади».

«Монд» газетаси ўз обзорида Л. И. Брежневнинг Ж. Помпиду билан учрашуви «Париж учун ҳам, Москва учун ҳам ғоят қулай бир фурсатда» ўтаётганлигини таъкидлайди. Франция—совет савдо алоқалари, деб ёзади яна газета, тез суръатлар билан ривожланмоқда ва 1974 йил иқтисодий муносабатлар соҳасида унутилмас янги натижалар билан нишонланиши равшан кўриниб турибди.

Польша газеталари Л. И. Брежневнинг француз журналистлари билан суҳбатини «Совет—Франция олий даражадаги учрашуви ўзаро ҳурмат ва ишончни мустаҳкамлайди», «СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик тинчлик ва халқлар хавфсизлиги манфаатларига хизмат қилади, «Л. И. Брежневнинг Ж. Помпиду билан учрашувига қизиқиш жуда катта» деган сарлавҳалар остида биринчи саҳифаларда босиб чиқарди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг хорижий давлатлар раҳбарлари билан учрашувлари ҳамиша жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида бўлади, деб ёзади Чехословакиядаги «Лидова демокрацие» газетаси. Бу гап унинг Франция президенти Ж. Помпиду билан учрашувига ҳам тамомила алоқадордир. СССР билан Франция ўртасида кейинги йилларда халқаро миқёсда ҳамкорликнинг ривожланганлиги бир қанча фойдали ижобий натижалар берганлигини қайд қилиб ўтиш мумкин.

«Вашингтон пост» газетаси Л. И. Брежневнинг матбуот учун берган баёнотини ҳамда француз журналистларининг саволларига жавобларининг батафсил баёнини бугун биринчи саҳифасида эълон қилди. Газета Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқи Яқин Шарқни бирон дақиқа ҳам ўз эътиборидан четда қолдиргани йўқ ва араб давлатларининг одилона талабларини ҳимоя қилишни ҳеч қачон тўхтатгани йўқ ва тўхтатмайди ҳам, деган сўзларини алоҳида таъкидлаб ўтди.

(ТАСС, 11 март).

БИТИМНИ БУЗМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 11 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат Революцион ҳукумати ташқи ишлар министрлигининг вакили баёнот берди.

Баёнотда Сайгон қўшинлари 1 мартдан 5 мартгача Вьетнам хусусидаги Париж битимини кўп марта бузганликлари уқтириб ўтилади. Жумладан, Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат Революцион ҳукуматининг назорати остида бўлган озод қилинган районларга қурол кучи билан бостириб киришга уринишлар бўлди.

ЯПОНИЯ. 8 миллион кишига яқин аъзога эга бўлган мамлакатнинг энг йирик 4 та касаба союз маркази вакиллари Токиодаги «Ниппон Будакон» залига тўпланишди. Митинг қатнашчилари ҳукуматдан Нарх-навонинг оширилишини тўхтатиш, халқнинг турмуши даражасини яхшилашни талаб этдилар. Суратда: залда 25 минг кишилик митинг.

Жапан Пресс— ТАСС фотоси.

Янгиликлар

БОҒЛАРДА БАҲОР НАФАСИ

Баҳор бошланиши билан Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти боғларида ҳам ишлар қизиб кетди.

Ҳозир институт кўчатзорларида ўстирилаётган ниҳолларни олиб кетгани турнақатор машиналар келиб турипти. Институт республикамизнинг турли ялангликларида бунёд этилаётган янги боғларга мевали дарахт кўчатлари етказиб бераётир.

Ўтган йилнинг кузида 2 миллион тупдан ортиқ мевали дарахт, 150 минг тупдан ортиқ анор, анжир кўчатлари, шунингдек минглаб туп янги нав узум кўчатлари ва бошқа ниҳоллар Сирдарё, Жиззах, Фарғона, Қашқадарё ва бошқа областларга жўнатилди. Бу йил баҳорда 2,5 миллион туп мевали дарахт кўчатлари ва бошқа ниҳоллар хўжаликларга жўнатилмоқда.

Институт ходимлари кейинги йилларда олма, узум каби меваларнинг ўндан ортиқ янги навини яратдилар. Улардан намуналар бу йил республиканинг янги боғларига ўтқазилади.

ДИЛЛАРНИ ХУШНУД ЭТИБ

Янгийўл шаҳар маданият уйининг бадиий ҳаваскорлик тўгараклари репертуари янги спектакл ва концерт номерлари билан боймоқда. Шаҳар маданият уйи қошида ташкил этилган халқ чолғу асбоблари ансамбли шу кунларда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига атаб СССР халқларининг куй ва қўшиқларини музикага солмоқда.

Ўзбек халқ театрининг ижодий коллективи ҳам республикамизнинг ярим асрлик тўйига муносиб совғалар билан бориш ниятида янги спектакллар яратмоқда. Яқинда у «Тошболта ошиқ», «Холисхон», «Ватан ишқи» каби спектаклларни саҳналаштирди. Айни кунларда ижодий коллектив Зиннат Фатхуллиннинг «Ғунчалар», Уйғуннинг «Парвона» драмалари устида иш олиб бормоқда.

МАВСУМИЙ ПОЙАФЗАЛЛАР

Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикаси баҳорги ва ёзги моделдаги пойафзал ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Эркаклар учун 20 дан ортиқ янги моделдаги пойафзаллар тикиб чиқарилади.

2-пойафзал фабрикаси коллективи эса хотин-қизлар учун енгил, ихчам моделдаги оёқ кийимлари тайёрлашга киришди. Пойафзалчилар шу ой охирига бориб 30 хил янги фасондаги пойафзал ишлаб чиқаришни ўзлаштирадилар.

ОБОД МАССИВ

Юнусобод массивида куни-кеча янги поликлиника ишга туширилди. Унда бирйўла 300 дан ортиқ беморни қабул қилиш мумкин.

Поликлиника янги замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Рентген кабинетлари, кўз ва бурун касалликларини даволаш хоналари, электр нури билан даволаш бўлимлари бор.

Шундай поликлиника Чилонзор районининг 23-кварталида ҳам қад кўтармоқда. У республикамиз юбилейи кунигача фойдаланишга топширилади.

Пойтахтимизнинг Высоковольтная ва Шимолий-шарқ массивларида ҳам алоҳида болалар поликлиникаси қурилишига киришилди.

М. ЗИКИРОВ.

⊙ ЎЗБЕКИСТОН шаҳар қурилишини лойиҳалаштириш илмий-тадқиқот институти 4-архитектура-қурилиш бўлимининг ходимлари Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат кутубхонаси биноси лойиҳасини тайёрладилар. Бу лойиҳа мутахассисларнинг юксак баҳосини олди. Суратда: инженер Малика Носирова архитекторлардан Александр Винокуров ва Петр Сагалаев кутубхона биноси макети ёнида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

СТУДЕНТЛАР УЧУН

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида студентлар санаторий-профилакторияси ишлаб турибди. Бу ерда ёшларнинг ҳордиқ чиқариши ва саломатликларини мустаҳкамлашлари учун ҳамма шароит муҳайё қилинган.

Ҳозир шифохонада ўндан ортиқ дам олиш хонаси бор. Бальнеологик, физиотерапия кабинетлари очилган. Парҳез таомлар ошхонаси ишлаб турибди.

Студентлар профилакторийсида медицина хизматининг бошқа турлари ҳам кенг қўлланилаётир.

ЯНГИ ДАРСЛИК

«Ўқитувчи» нашриёти томонидан чоп этилган адабиётшунос Абдулла Суюмовнинг «Болалар адабиёти» дарслиги китобхонларга тақдим этилди.

Муаллиф бу монографияда ўтмиш ва ҳозирги замон болалар адабиётини чуқур таҳлил қилган. Классик шоирлар ва ёзувчилар ҳамда совет даври қаламкашлари ижодига мансуб бўлган кўпгина асарларни атрофлича анализ қилган.

Янги дарслик болалар адабиётини ўрганувчиларга мўлжалланган. У педагогика ва мактабгача тарбия билим юртлари, маданий-оқартув техникуми студентлари учун дарслик вазифасини ўтайди.

Ж. МАМАТОВ.

Спорт

КУБОК УЧУН КУРАШ

СССР кубоги учун ўтказилаётган 1/32 финал мусобақалари якунланди. Мусобақаларда ўз рақибларини ютиб чиққан «Текстильщик», «Таврия», «Шинник», «Крылья советов», «Помир», Нальчик ва Иваново-Франковск шаҳарларининг «Спартак» командалари футболчилари 1/16 финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

Эртага эса Боку шаҳрида Тошкентнинг «Пахтакор» командаси маҳаллий «Нефтчи» билан учрашади. Кубок учун кураш 18 мартда Тошкентда давом этади.

Европа чемпионатининг биринчи мусобақасида Совет футболчилари Ирландия командаси билан учрашадилар. 30 октябрь куни футболчиларимиз Ирландияда рақиблар билан куч синашадилар. Бошқа саралаш учрашувларини эса СССР командаси келаси йили ўтказади.

ЧЕМПИОНАТ ОХИРЛАБ ҚОЛДИ

«А» классы иккинчи группасида қатнашаётган хоккей командаларининг СССР чемпионати охирлаб қолди. Тошкентнинг «Бинокор» командаси сўнгги ўйинларнинг бирини Прокопьевск шаҳрида маҳаллий «Шахтёр» командаси билан ўтказди. Учрашувнинг биринчи куни кучлар тенг келди. Ҳисоб 4:4. Иккинчи куни эса мезбонлар бор имкониятларни ишга солиб, 5:4 ҳисобида муваффақият қозондилар. Ҳозирча «Бинокор» командаси 51 очко билан бешинчи ўринда келмоқда. Энди командамиз ўз майдонида 14—15 март куни Орскнинг «Южный Урал» спорт клуби хоккейчиларини қабул қилади. 19—20 мартда эса чемпионатнинг охирги ўйини.

РИНГДА — ЁШЛАР

Ёш боксчиларнинг Самарқандда ўтказилган республика биринчилиги мусобақаларида 22 спортчи чемпионлик унвонига сазовор бўлди. Мусобақаларда Тошкентдан борган боксчилар айниқса зўр муваффақият қозондилар. Улар команда ҳисобида 123 очко тўплаб биринчи ўринни эгалладилар. Шуни айтиш керакки, 22 чемпиондан 13 киши ҳамшаҳарларимиз бўлди. Улар орасида И. Эргашев, Х. Сайдалихўжаев, Т. Ниёзов каби умидли ёшлар бор.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Олий ўқув юртларида таҳсил кўраётган студентларнинг кўпчилиги шахмат-шашка ишқибозларидир. Яқинда олий ўқув юртлари шахмат-шашкачиларининг биринчи лиги ўтказилди. Финалда ТошДУ ва Тошкент политехника институти шахматчилари учрашиб, ўзаро дуранг натижага эришдилар ва Тошкент чемпиони деган номга сазовор бўлдилар. Шашка бўйича ўтказилган мусобақаларда эса Тошкент политехника институти ва Тошкент давлат педагогика институти спортчилари совриндор бўлишди.

ОҚ ЙЎЛ

ОЧЕРК

ПАХТА заводи дарвозасидан чиққан юк машинаси чорраҳага яқинлашгач, икки марта чироқ ёқиб, узун-узун сигнал берди-да, кейин кичик чироқчаларини липиллатганича ғувуллаб ўтиб кетди.

— Турғун ака йўлга чиқибди-да, — деб қўйди кажавали сариқ мотоциклга суяниб турган навбатчи инспектор йигит. — Чироқни ёқиб-ўчириб берган сигналидан танидим. Айтгандай, бугун байрам-ку! Нечук дам олмай яна юк ортибди? Тиним билмайди-да, шу одам.

Инспектор шеригига гапириб турганида чорраҳадан яна 19 та юк машинаси кетма-кет ўтиб қолди. Ҳаммаси — 46-автобазанинг машиналари. Тонг юлдузлари сўнмай сафарга чиққан бу машиналарнинг орқасидан ҳам инспектор йигит бир зум тикилиб қолди.

Ўша куни 1 Май байрами тонги эди. Ҳали замон шаҳар ва қишлоқ кўчалари одамларга тўлиб кетади. Ҳаммаёқни қувноқ кулгулар, шўх тароналар босиб кетади. Турғун ака бошлиқ шоферлар эса шу дамларда чўлнинг ўртасидан кесиб кетишаётган бўлишади. Улар бугун постда. Топшириқни бажо келтиришаяпти...

Автобаза бош инженери Абдужаббор Абдураимов плашчини кийиб, эндигина уйига жўнамоқчи бўлиб турган эди, телефон устма-уст жиринглаб қолди.

— Трестдан сизни безовта қиляпмиз. Ҳозир бошлиқ билан улайман, — трубкадан аёл кишининг овози эшитилди.

Бошлиқ гапни қисқа қилди:

— Самарқанд областининг дўлдан зарар кўрган колхозларига қайта экиш учун йигирма машина чигит етказиб бериш керак. Чигитни Алимкент пахта заводи беради, машиналарни эса сизнинг автобазангиз. Ҳар соат ғанимат. Шу бугуноқ машиналарга чигит юклашни бошланг.

Абдужаббор ака шошиб қолди. Бугунги иш куни аллақачон тугаган. Эртага эса байрам. Шофёрлар кундалик рейсдан қайтиб, машиналарини жой-жойига қўйиб, аллақачон уйларига жўнаб бўлишган. Нима қилиш керак? Топшириқ бўлса, ниҳоятда муҳим. Колхозлар кўзи тўрт бўлиб, чигит кутаяпти.

Бош инженер ўйланиб турганда кабинет эшиги очилиб, бригада бошлиғи Турғун ака Жўлшиев кириб қолди. Турғун акани кўрди-ю, Абдужаббор аканинг кўзлари чақнаб кетди. Чунки ташкилотчиликда ва уддабурроликда Турғун аканинг олдига тушадигани йўқ эди автобазада. Шунинг учун ҳам бош инженер телефонда бўлган гапларни дарров унга етказди, маслаҳат сўради.

— Мен ҳозироқ йигитларимнинг уйларига бирма-бир кириб чиқаман, — деди бригадир бироз ўй ўйлаб бўлгач. — Трестдан келган топшириқни тушунтираман, Ҳар ҳолда, йўқ деймишмас. Байрамни кейинроқ, топшириқни бажариб келганимиздан кейин қиламиз.

Турғун ака йигитларига ишонарди. Шогирдлар ўз устозларининг сўзини шу пайтгача бирор марта ҳам ерда қолдиришмаганди. Фарғонага шошилинч уруғлик етказиб беришда ҳам улар жонга оро киришган эди.

Ўшанда Турғун ака билан Сейдвели Аблякимов, Юсуф Туркманидзе, Ноил Юсупов ҳам бирга жўнашди. Тўрт азамат уруғлик юкланган машиналари билан 440 километрлик олис йўлни (бир томонга) қисқа муддатларда босиб ўтиб, эртасигаёқ яна Алимкентга қайтиб келишганди. Салкам тўққиз юз километр йўлни шунчалик тез босиб ўтишганига ҳамкасблари қойил қолишган.

Бу гал ҳам шундай бўлди. Бир неча соат ичида Юсуф Туркманидзе, Сейдвели Аблякимов, Ноил Юсупов, Жавод Аҳмедов — бригада аъзоларининг ҳаммаси автобазага етиб келиб, ўз машиналарини олис сафарга шайладилар. Абдували Анорбоев рейснинг узоқлигини ҳисобга олиб, машинасининг иккита баллонини янгилади, карбюраторни тозалади, моторини бир неча бор синаб кўрди. Бошқа йигитлар ҳам ўзларича машина қисмларини техник кўриндан ўтказишди. Охири Турғун аканинг ўзи моторларни юргазиб қўйиб овозини эшитди. У энг кичик нуқсонларни ҳам мотор овозидан илғаб оларди. Шундай жиддий синовдан сўнг машиналарга чигит ортилди. Турғун аканинг ўзи биринчи бўлиб йўл бошлади. Шогирдлар эса унга эргашишди.

Чўл белига тасмадек боғланган асфальт йўлнинг поёни кўринмайди. Машинанинг мотори бир маромда гувиллайди. Йўл бўйида қорайиб турган симёғочлар лип-лип ўтиб турипти. Турғун ака кабина ойнагини бироз тушириб қўйди. Ичкари томон муздек тонг шамоли ёпирилиб кира бошлади. Баҳор яхши-да, чўл сийнасида барқ уриб очилган гуллар ва ранго-ранг гиёҳларнинг ёқимли ҳидини димоққа келтириб урашпти. Гуллар бўйи одамни маст қилади, ҳаёлларга ғарқ этади.

Ўшанда ҳам шундай сўлим баҳор палласи эди чамаси...

— Ефрейтор Жўлшиев, командирнинг олдига!

Турғун шоша-пиша шинели устидан камарини маҳкам боғлади-да, навбатчи билан изма-из ертўлага тушиб келди: Ичкарида батарея командири гвардия подполковниги Загорулькодан бўлак яна икки майор ҳам бор эди.

— Ефрейтор Жўлшиев буйруғингизга биноан етиб келди!

Командир стол устидаги сарғиш пакетни қўлига олиб аста Турғунга юзланди.

— Яна бир муҳим операцияни сизга ишониб топширмоқчимиз, — деди у босиқ овоз билан. — Ўрмоннинг нариги томонидаги батареяга мана шу пакетни элтиб, улардан жавоб олиб келиш керак. Биргалашиб, қилинадиган ҳужум вақтини қўшниларимиз сизга маълум қилишади. Аммо, эҳтиёт бўлинг, ўрмонда немислар бор.

Турғун қўшни батареяга ярим кечада етиб борди. Юлдузлар сўнмай яна изига қайтди. Ўрмон қирғоғига етганда уфқ бўзариб, олисдаги кумушранг тоғлар кўзга ҳиёл чалина бошлаган эди. Шу дамда сийрак дарахтлар оралаб ўрмон меваларини териб еб юрган учтўрт шарпага кўзи тушди. Дарров автоматини қўлига олди-да, дарахтларни паналаб, ўша шарпалар томон яқинлаша борди.

— Хендеҳ-хох!

Шарпалар жой-жойида қотиб қолди. Кейин ҳаммаси баравар қўлини кўтарди. Елкаларидаги милтиқларини олишга ҳам қўллари келмади. Бир дақиқадан кейингина улардан новчароғи Турғунга томон юзини бурди.

— Биз немис эмасмиз, руслармиз.

— Беш қадам олдинга — буйруқ берди Турғун автоматини ўқталганича.

Асирлар қўрқа-писа бир-бирларига яқинлашишди ва Турғун уларни штаб томон ҳайдаб кетди.

— Қойил! — деди командир асирлар билан савол-жавобдан сўнг Турғуннинг елкасини қоқиб. — Бир эмас, тўрт власовчи сотқинни тутиб келибсан-а. Булар рус эмас, сотқинлар. Оғир дамларда Ватанга, халққа хиёнат қилган улар. Бу хизматларингни ҳар қанча тақдирласа арзийди.

Орадан кўп ўтмай газеталарда Турғун Жўлшиевнинг номи кўриниб қолди. У мардлиги ва жасорати учун Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланган эди.

Уруш сўқмоқлари ёш Турғунни Берлингача олиб борди. Жангларда у неча бор яраланди, соғайиб, яна фронтга кирди.

Ҳозир кўксини безаб турган қўша-қўша орден-ва медаллар осиёлик оддий йигит босиб ўтган шонли йўлнинг жонли гувоҳидир. У Берлин таслим бўлиб, фашистлар боши янчилгандан кейингина ғурур билан она қишлоғига қайтиб келди. Машина рулига ҳам биринчи бор ўша кезларда ўтирган эди. Ҳисоблаб қараса ҳозир шунга ўттиз йилча бўлиб қолибди. Ўша-ўша йўлда, халқ хизматида.

...Умрнинг ўтишини қаранг-а! Бир касбда, бир жойда ўттиз йил ишлаб қўйибди, азамат. Лекин Турғун аканинг умри беҳуда ўтмади. Ҳаётидан мамнун у. Эл-юрт ўртасида ўзига яраша обрў-эътибор топди, Алимкент, посёлка Совети депутатлигига сайланди, садоқатли дўстлар, ёр-биродарлар орттирди. Шу ерда уйли-жойли, оилали бўлди. Бири-биридан гўзал фарзандлар кўрди. Рўзғори бут, турмуши фаровон.

Ҳаммаси меҳнатнинг орқасидан бўлди. Ҳалол меҳнат қилиб, иззат-икром, бахт-иқбол топди. Юк ташиш планини бажармаган куни, бажармаган ойи йўқ. Ҳозир ҳар ойда нормадаги 280 тонна ўрнига 400 тонна халқ хўжалик юкларини манзилга элтиб беряпти. Рейсдан қайтди дегунча, дарров машинасини бир бор кўздан кечириб, навбатдаги кун хизматига эгарланган отдек шай қилиб қўяди.

Бу одатга ҳозир автобазадаги бошқа шоферлар ҳам ўрганиб олишган. Навбатдаги рейсга бир кун олдин ҳамма нарса тайёрлаб қўйилади. Шунда узилишлар бўлмайди, хўжаликларнинг юки ерда қолмайди. Ўтган икки ой давомида автобаза шоферлари пландаги 106 минг минг тонна ўрнига 112 минг тонна юкни ташиб бердилар. Йил давомида эса улар пландан ташқари 7 минг тонна юк ташиб беришга аҳд қилишган. Ваъдасига вафодор ҳайдовчилар шу марранн кўзлаб, ҳозирданоқ графикдан ўзиб ишлашга муваффақ бўлмоқдалар.

Автобазадаги тўққиз бригаданинг ҳаммаси ўзаро мусобақадош. Бу мусобақаларда ветеран шофер Турғун Жўлшиев бошлиқ коллектив бошқаларга ўрнак. Шоферлар сардори Турғун ака ўз бригадасини, бутун коллективни кун сайин олға етакламоқда.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Ж. НОСИРОВ.

Алимкент.

Суратда: автобазанинг пешқадам шофери Турғун Жўлшиев (чапдан иккинчи) ўз шогирдлари даврасида.

Х. Аввалов фотоси.

ПАРРАНДАЛАРНИ АСРАНГ

Бу йил қиш ҳамма жойда оғир келди. Паррандаларнинг бир қисми совуқда нобуд бўлди, бир қисми тоғ ён-бағридаги қишлоқлардан ўзига паноҳ топди. Энди табиатни муҳофаза қилиш жамиятлари паррандаларни кўпайтириш тадбирларини кўрмоқдалар.

— Кейинги пайтда табиий ресурсларни сақлаш ва уларни кўпайтириш юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди, — дейди Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўрмон хўжалиги давлат комитети бошқарма бошлиғи О. Абзалов. — Ҳозир кўпгина ташкилотлар ўз ов хўжаликларига ва дам олиш зоналарига эга. Улар ўз зоналарида турли хил паррандаларни кўпайтирмоқдалар, табиат бойликларини авайлаб сақламоқдалар. Лекин, ҳали ҳам ёввойи қушлар ва ҳайвонларни сездирмай овлаётган, спорт ови қоидаларини бузаётган кишилар учраб турибди.

Ов қоидасини бузувчилар бундан буён қаттиқ жазоланади. Аввало уларнинг қуроли олиб қўйилади. Бундан ташқари турли ҳажмда жарималар солинади. Ҳозир областда 17 минг овчи бор. Уларнинг кўпчилиги актив жамоатчи сифатида танилган. Овчилар хизмати билан тартиббузарлар йил сайин камайиб бормоқда, табиий бойликлар муваффақиятли сақланмоқда. Овчиларимиз баҳор бошланиши билан табиий бойликларни қўриқловчи ташкилотларга яқиндан ёрдам беришлари керак. Энди биз қишда нобуд бўлган парранда ва ҳайвонлар ўрнини тўлдириш тадбирларини кўрмоғимиз лозим. Шу боисдан ҳам баҳорда паррандаларни ва ҳайвонларни ов қилиш мутлақо таъқиқланади.

М. МАХМУТОВ,
овчи.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

13 МАРТ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультфильм. 18.35 — «Олтин шайба» кубоги соврини учун. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Иқтисодий билимлар клуби. 20.15 — Баҳор чорлайди. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Музика ва ҳаёт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Туркманистон телевидениеси программаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 18.45 — Қўғирчоқ спектакль. 19.00 — Фан оламида. 19.30 — Янгиликлар. 19.40 — Телефильм. 20.40 — Телеспектакль. 22.00 — «Сиҳат-саломатлик» (Тошкент). 22.30 — Концерт. 23.05 — Телефильм. 23.45 — СССР халқларининг III қишки спартакиадаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Колумб изидан (телефильмнинг 2-серияси). 20.30 — Белгиловчи йил вахтасида. 21.00 — Бир йили бир умр (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 13|III да Майсаранинг иши, 14|III да Концерт (билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/III да Абу Райҳон Беруний, 14/III да Комиссия (премьера).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/III да Жон қизлар, 14/III да Фарғона тонг отгунча.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Қозоқ Давлат цирки артистларининг гастроллари (19.30).

КИНО

Масканимиз шу ер — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мен севган ва унутмаган кишилар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Крепостной актриса — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «СПУТНИК» (тоқ соатларда кундуз ва кечқурун).

Шаҳзода Баяя — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

СССР биринчилиги учун «А» классининг II группасидаги командалар ўртасида

ХОККЕЙ

14, 15 МАРТДА

СК «ЮЖНИЙ УРАЛ» (Орск) — «БИНОКОР» (Тошкент)

19, 20 МАРТДА

«ВИМПЕЛ» (Рудний) — «БИНОКОР» (Тошкент).

Учрашувлар кеч соат 7 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—02302. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2451.